

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 07/09 Veien videre for det kirkelige ungdomsdemokratiet

Sammendrag

Den norske kirke har siden 1993 etablert en egen ungdomsstruktur. Saken som her foreligger tar til orde for å formalisere Ungdommens kirkemøte (UKM) , Ungdomsråd og Ungdomsting som organer i Den norske kirke. I første omgang bes UKM ta stilling til hva som bør drøftes på bispedømmenivå det neste året for å komme videre på veien mot formalisering. Forslagene til spørsmål til ungdomsråd, ungdomsting og andre organer i kirken omfatter fire hovedområder:

1. Formalisering av ungdomsstrukturen
2. Øke deltagelsen og representativiteten i ungdomsstrukturen
3. Øke ansvarsområdet til ungdomsstrukturen
4. Sikre og øke ressursene til ungdomsstrukturen

Bakgrunn

Den norske kirke trenger en demokratisk styringsstruktur for å sikre medbestemmelse for alle medlemmer. Ikke fordi det er en borgerrett å være med å bestemme i kirken, men fordi alle døpte har del i kirkens oppdrag. Unge mennesker skal etter norsk lov være med å bestemme i ting som angår dem. På bakgrunn av disse tankene har man opprettet en egen kirkelig ungdomsstruktur, med en dobbelt hensikt:

- Å lære opp og rekruttere unge til kirkens ordinære styringsorganer
- Å være en selvstendig og supplerende stemme om ting som angår ungdom i kirka

Kirkemøtet vedtok i 1993 en målsetting om at "20% av alle tillitsvalgte i kirkens rådsstruktur lokalt, regionalt og sentralt skal være under 30 år" (KM 11/93). Ungdomsstrukturen er en viktig satsning for å oppnå dette målet gjennom opplæring og rekruttering av unge til kirkepolitisk arbeid. Samtidig har ungdomsstrukturen også en selvstendig plass, som ungdommens røst inn i kirken.

Ungdommens kirkemøte (UKM) har siden 1993 vært avholdt 11 ganger, i praksis årlig siden år 2000. Kirkerådet gjorde i 2002 og 2004 vedtak som etablerte UKM som et fast møte i kirken, arrangert av Kirkerådet (KR 38/02 og 18/04). Oppgaver og sammensetning fremgår av statuttene (vedlagt).

UKM er likevel ikke et formelt, lovfestet organ i kirken. Riktignok er UKM forutsatt i Kirkemøtets foretningsorden. Denne gir UKM rett til å sende 4 delegater til Kirkemøtet. Det innebærer at UKM må finnes.

I sitt vedtak i 2002 kom Kirkerådet også med en oppfordring til bispedømmerådene om å oppnevne ungdomsråd og arrangere ungdomsting. I UKMs statutter er igjen disse organene forutsatt, gjennom angivelsen av hvor delegatene kommer fra:

«Soa_Adr2»	E-post: «Soa_Email»	Telefon: «Soa_Tlf»
«Soa_Adr»	Web: «Soa_div3»	Telefax: «Soa_Fax»
«Soa_Postnr» «Soa_Poststed»	Org. nr.: «Soa_div1»	Bankkontonr: «Soa_div2»

”HVERT BISPEDØMME SENDER 2 UTSENDINGER TIL UNGDOMMENS KIRKEMØTE. UTSENDINGENE VELGES AV OG BLANT BISPEDØMMETS UNGDOMSRÅD, SOM IGJEN MÅ VÆRE VALGT PÅ BISPEDØMMETS UNGDOMSTING. ”

Dette er nå etablert og i funksjon i alle bispedømmer. Rådene, ungdomstingene og UKM behandler hvert år en god blanding av egne ungdomssaker og saker som angår hele kirken og skal opp på Kirkemøtet. Samtidig melder de fleste bispedømmene om store utfordringer med å sikre god deltagelse fra menighetene på Ungdomstingene. Det er også store variasjoner i hvor mye ungdomsrådene ”brukes” i de forskjellige bispedømmene.

I 2008 inngikk et samlet Storting en bred avtale om forholdet mellom kirken og staten. Forliket innebærer en bred satsning på å styrke kirkens demokrati, basert på en innstilling lagt fram av et utvalg ledet av Trond Bakkevig (Styrket demokrati i Den norske kirke).

I denne innstillingen heter det blant annet:

”6.8 Tiltak for å stimulere ungdom til deltakelse i det kirkelige demokratiet

Arbeidsgruppen foreslår at ordningen med at fire representanter valgt fra Ungdommens Kirkemøte har tale- og forslagsrett på Kirkemøtet videreføres. Forutsetningen for at dette kan fortsette er at alle bispedømmer har en fast ordning med ungdomsutvalg og ungdomsting med regelfestet representasjon for menighetene. På nasjonalt plan må det finnes et Utvalg for ungdomsspørsmål og et årlig Ungdommens kirkemøte. Dette fastsettes i regelverk gitt av Kirkemøtet. Formalisering av en egen ungdomsstruktur i kirken skal ikke erstatte representasjon av ungdom i kirkens valgte organer, men fungere rekrutterende, som opplæring i demokrati og som viktige høringsinstanser som skal sikre at ungdommens stemme blir hørt i kirken. (...) Formalisering av ungdomsstrukturen vil medføre at det må innarbeides faste budsjettposter og stillingsressurser slik at strukturen kan fungere.”

Bakkevigutvalget påpeker også at ” når kirkelige organer tilføres økt beslutningsmyndighet, innebærer dette i seg selv en styrking av det kirkelige demokrati. Økt ansvar bidrar til økt oppslutning og engasjement. Mer myndighet gjør at det blir mer interessant å være valgt medlem.” Dette gjelder også ungdom.

Kirkerådet har nå en fast, 100% stilling som rådgiver for Ung i kirken. En vesentlig del av denne stillingens oppgaver er å legge til rette for UKM. Stillingsressursene som brukes på Ungdomsrådgivere i bispedømmene varierer mellom 20 og 100%, men det foreligger formelt ingen bevilling til dette ut over de generelle rammene bispedømmekontorene får til sin virksomhet. Det er også store variasjoner i hvilke oppgaver som er lagt til ungdomsrådgiverstillingene.

Veien videre:

Formelt sett er vedtakene fra Kirkerådet i 2002 og 2004 nå oppfylt. Spørsmålet er derfor hvor veien går videre. Bakkevig-utvalget peker på at en naturlig videreføring vil være formalisering og tilførsel av ressurser.

Denne saken har som målsetting å starte *en prosess* i kirken og ungdomsstrukturen. Saken foreslås sendt til behandling i alle bispedømmer, før dette samles til et felles vedtak på UKM i 2010. Hensikten er å sikre at ungdom fortsatt skal bli hørt og være representert på alle nivåer i Den norske kirke. For å oppnå det har bes UKM09 ta stilling til hvilke spørsmål bispedømmerådene, ungdomsrådene og ungdomstingene bør drøfte i denne prosessen.

Forslag til temaområder er som følger:

- Formalisering av ungdomsstrukturen
- Øke deltagelsen og representativiteten i ungdomsstrukturen
- Øke ansvarsområdet til ungdomsstrukturen
- Sikre og øke ressursene til ungdomsstrukturen

Momenter og spørsmål UKM kan sende videre til drøfting:

1. Formalisering av ungdomsstrukturen

Bør ungdomsstrukturen formaliseres? Hvilke formelle organer bør ungdomsstrukturen ha? Hvor ofte må/bør de møtes? Bør det være noen nasjonale treffpunkter for alle i ungdomsrådene? Hvilke ideer har dere til å utvikle UKM og Ungdomstingene videre? Hvor stor grad av sammenordning bør det være med tanke på statutter, tidspunkt og arbeidsform for ungdomsråd og ungdomsting på bispedømmenivå? Hvor bør ansvaret for ungdomstingene forankres? Blir ungdomsrådene tilstrekkelig brukt og hørt i dag, eller har dere forslag til forbedringer? Hvordan kan organisasjonenes plass og deltagelse sikres, både nasjonalt og på bispedømmenivå?

2. Øke deltagelsen og representativiteten i ungdomsstrukturen

Hvordan kan vi øke antallet menigheter som sender delegater til ungdomstingene? Hvordan kan de frivillige organisasjonene best inkluderes også på bispedømmenivå? Bør det gjøre obligatorisk å sende delegater? Skal et fellestråd eller et prosti kunne stå som avsender for delegater, eller bør det kun knyttes til de lokale menighetene? Er det tidsmessige eller økonomiske hindre som bør tenkes gjennom?

3. Øke ansvarsområdet til ungdomsstrukturen

Bør ungdomsrådene få mer å si? I så fall: Hvilke forslag har dere til hvordan ungdomsstrukturen kan få økt beslutningsmyndighet? Hva bør de i så fall bestemme over?

4. Sikre og øke ressursene til ungdomsstrukturen

Hvilke behov for penger og stillinger ser dere på ungdomsstrukturen og ungdomsfeltet i deres bispedømme og på nasjonalt plan? Hvilke ansvarsområder bør ungdomsrådgiverne ha?

Steder å lese mer:

Kirkemøtets forretningsorden

<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=3551>

Styrket demokrati i Den norske kirke

Innstilling fra en arbeidsgruppe oppnevnt av

Kultur- og kirkedepartementet, 13. februar 2008

http://www.regjeringen.no/upload/KKD/Kirke/V-0942B_Styrket_demokrati_i_Den_norske_kirke.pdf

KR 38/02 Ungdommens Kirkemøte - Mandat, oppnevningprosedyre og plassering i strukturen

KR 18/04 Statutter og valgordning for Ungdommens kirkemøte

Stortingets kirkeforlik 10. april 2008

<http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=38729>